

FRAGMENTS DEL DIETARI DE MARIA FARRÉ

- Hem anat marges avall i no ha passat res. És una llàstima que hagin tocat les sirenes perquè pensàvem anar al cine i em sembla que no ens hi deixaran anar.
- No m'he impressionat gens perquè tot el dia que en passen [*d'avions*].
- Les bales sortien disparades del *camion*. Feia molt bonic perquè sortien enceses. N'hem pogut arreplegar. Jo n'he fet un braçalet encara que no crec [*que pugui*] portar-lo.
- Quan érem a prop del refugi de darrera casa s'ha sentit soroll de motors i hem vist un avió molt baix. Ens hem ficat al refugi. L'avió ha voltat molta estona. Per fi ens han donat la sortida cosa d'una hora.
- Vam marxar [*a Barcelona*] el mateix dia [*que*] pel tren deien que havien bombardejat Manresa. Quan vam baixar ho vam preguntar a un amic [...] i ens va dir que sí [...]. Els nostres pares estan bé.
- Hi han hagut de 28 a 29 víctimes [...]. Fan esgarrifar. Les hem anat a veure al cementiri i [*també hem vist*] unes cases ensorrades.
- Avui diuen que els feixistes vindran a *porta'ns-e* els grans de raïm de cafè d'any nou, que seran bombes.
- Estem molt espantats. Se'ns acosta el front. Avui ens han tocat tres cops les sirenes, un a quarts d'onze del

matí, *[mentre]* dormíem; la segona a quarts de dues i el tercer a les cinc hores. Ara fins a les dotze. Ja ho veurem. A la millor ja serem morts. Tenim por que ens facin evacuar.

- Quan s'han posat a tocar les sirenes m'han vingut unes ganes de córrer tremendes. Hem tingut d'esperar els de casa i quan hem sigut al carrer es sentia un soroll de motors. M'he posat a córrer amb el tub de fusta a la boca.
- Quan érem a la porta s'han sentit moltes explosions i al cap d'una estona unes de fortíssimes. Han bombardejat. No sé el mal que han fet. Hem anat a casa i temps just d'arribar-hi quan hem sentit les sirenes. Hem anat al refugi.
- La carretera segueix essent un continu rodar de camions. Tot el dia que volten avions per sobre Manresa i es senten les explosions a prop.
- A les nou i mitja anem per tercer cop al refugi. Sortim a les onze. La mama està desesperada. Creu que de quedar-se a Manresa no podria continuar aguantant-ho. Jo no sé què fer. De totes maneres, ens queda un recurs... Rocafort.
- Ens emportem les coses més indispensables i marxem. No ens dol, ja que d'ací a uns quants dies tornarem a Manresa. Total, passarem uns dies de vacances.
- [...] pel camí vam trobar l'aviació. Ens vam tenir de posar panxa a terra. Van disparar uns canons antiaeris que rodegen Manresa i que hi són instal·lats des del

dissabte. 26 *paves* es passejaven per sobre nostre i entre el soroll dels antiaeris i del *nano* que cridava molt, vam pensar que eren bombes les explosions fortíssimes que sentíem, quan realment no passaven d'ésser uns innocents *dispars* d'antiaeri.

- Ens burlem de la vida i juguem amb ella. Sobraria, i faltaria, que un d'aquests pilots que es passegen damunt nostre tingués la mala pensada de moure una palanqueta, o que per qualsevol altre accident tingués de descarregar... ¡Salut, belles il·lusions! ¡Setze anys perduts! Unes vides sense importància, estèrils. La societat no ens necessita. La humanitat també pot passar sense nosaltres.